

Vec C-237/20

**Zhrnutie návrhu na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 98 ods. 1
Rokovacieho poriadku Súdneho dvora**

Dátum podania:

5. jún 2020

Vnútroštátny súd:

Hoge Raad der Nederlanden

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

29. máj 2020

Navrhovateľka v konaní o kasačnom opravnom prostriedku:

Federatie Nederlandse Vakbeweging

Odporkyne v konaní o kasačnom opravnom prostriedku:

Heiploeg Seafood International BV

Heitrans International BV

Predmet konania vo veci samej

Podľa vnútroštátneho právneho predpisu, ktorým sa preberá článok 5 ods. 1 smernice 2001/23 neprechádzajú práva a povinnosti, ktoré zamestnávateľovi vyplývajú z pracovnej zmluvy, v prípade prevodu podniku v dôsledku konkurzu *ex lege* na nadobúdateľa. V konaní vo veci samej je sporné, či táto výnimka platí aj vtedy, keď bol prevod podniku, ktorý bol vyhlásený za platobne neschopný, pripravený už pred vyhlásením konkurzu počas tzv. „Pre-packu“ (k pojmu „Pre-pack“ pozri body 2 a 3).

Predmet a právny základ návrhu na začatie prejudiciálneho konania

Návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ sa vzťahuje na prípravu konkurzu v pre-packu. Súdny dvor Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“) za okolností, za ktorých bol vydaný rozsudok z 22. júna 2017, Federatie Nederlandse Vakvereniging a i. (C-126/16, EU:C:2017:489), rozhodol, že ustanovenie o výnimke v článku 5 ods. 1 smernice 2001/23 sa v prípade pre-packu neuplatňuje. Je otázne, či za okolností daných v prejednávanej veci nie je situácia odlišná a či sa teda toto ustanovenie predsa len neuplatní.

Prejudiciálne otázky

1. Má sa článok 5 ods. 1 smernice 2001/23 vykladať v tom zmysle, že predpoklad „konkurzného konania alebo iného podobného konania riešiaceho platobnú neschopnosť, ktoré bolo ustanovené v súvislosti s likvidáciou majetku prevádzateľa“ je splnený, keď
 - (i) je konkurz prevádzateľa neodvratný a prevádzateľ je tak skutočne platobne neschopný,
 - (ii) cieľom konkurzného konania podľa holandského práva je prostredníctvom likvidácie majetku dlžníka dosiahnuť najvyšší možný výnos pre spoločenstvo všetkých veriteľov, a
 - (iii) v takzvanom pre-packu pred vyhlásením konkurzu sa pripraví prevod (časti) podniku a realizuje sa až po vyhlásení konkurzu, pričom
 - (iv) súdom ustanovený poverený konkurzný správca sa pred vyhlásením konkurzu musí riadiť záujmami spoločenstva všetkých veriteľov, ako aj záujmami spoločnosti, ako je napríklad záujem na zachovaní pracovných miest, na čo má dohliadať poverený konkurzný sudca, ktorého taktiež ustanovil súd,

- (v) cieľom pre-packu je v nasledujúcom konkurznom konaní umožniť taký spôsob likvidácie, pri ktorom bude predaný podnik typu „Going-concern“ (resp. časť z neho) patriaci do majetku prevádzateľa tak, aby sa dosiahol najvyšší možný výnos pre spoločenstvo všetkých veriteľov a aby pracovné miesta zostali v čo najväčšej miere zachované, a
- (vi) právna podoba konania zaručuje, že tento cieľ je skutočne určujúci?
2. Má sa článok 5 ods.1 tejto smernice vykladať v tom zmysle, že predpoklad, podľa ktorého „konkurzné konanie alebo podobné konanie riešiace platobnú neschopnosť je pod dozorom príslušného verejného orgánu“, je splnený, keď sa prevod (časti) podniku pripraví v takzvanom pre-packu pred vyhlásením konkurzu a po vyhlásení konkurzu sa realizuje, a
- (i) na dodržanie tohto predpokladu pred vyhlásením konkurzu dohliada poverený konkurzný správca a poverený konkurzný sudca, ktorých oboch ustanovil súd, avšak nedisponujú právnymi právomocami,
- (ii) poverený konkurzný správca sa podľa holandského práva pred vyhlásením konkurzu musí riadiť záujmami spoločenstva všetkých veriteľov a inými záujmami spoločnosti ako napríklad záujmom na zachovaní pracovných miest, na čo má dohliadať poverený konkurzný sudca,
- (iii) úlohy povereného konkurzného správcu a povereného konkurzného sudcu sa nelíšia od úloh konkurzného správcu a konkurzného sudcu,
- (iv) zmluva, na základe ktorej sa podnik prevedie a ktorá bola pripravená v priebehu pre-packu, je uzavretá a realizovaná až po vyhlásení konkurzu,
- (v) súd pri vyhlásení konkurzu môže považovať za odôvodnené za konkurzného správcu alebo konkurzného sudcu ustanoviť niekoho iného ako povereného konkurzného správcu alebo povereného konkurzného sudcu, a
- (vi) pre konkurzného správcu a konkurzného sudcu platia tie isté požiadavky objektívnosti a nezávislosti, ktoré platia pre konkurzného správcu a konkurzného sudcu v konkurznom konaní, ktorému nepredchádzal pre-pack, a bez ohľadu na rozsah ich účasti sú na základe ich právnych právomocí povinní pred vyhlásením konkurzu skúmať, či prevod (časti) podniku pripravený pred vyhlásením konkurzu je v záujme spoločenstva všetkých veriteľov a – ak na túto otázku odpovedia záporne – rozhodnúť, že prevod sa neuskutoční, zatiaľ čo sú naďalej oprávnení z iných dôvodov – napríklad preto, lebo tomu bránia iné záujmy spoločnosti, napríklad dôležitosť zamestnanosti – rozhodnúť, že prevod (časti) podniku pripravený pred vyhlásením konkurzu sa neuskutoční?

Citované ustanovenia práva Únie

Článok 5 ods. 1 smernice Rady 2001/23/ES z 12. marca 2001 o aproximácii zákonov členských štátov týkajúcich sa zachovania práv zamestnancov pri prevodoch podnikov, závodov alebo častí podnikov alebo závodov

Citované ustanovenia vnútroštátneho práva

Burgerlijk Wetboek (Občiansky zákonník): Články 7:662, 7:663 a 7:666

Stručné zhrnutie skutkového stavu a konania vo veci samej

- 1 Koncern Heiploeg (ďalej len „starý Heiploeg“), ktorý prevádzkoval veľkoobchod s rybami, pozostával z rôznych podnikov. Po tom, ako Európska únia 27. novembra 2013 štyrom podnikom tohto koncernu uložila pokutu v celkovej výške 27 082 000 eur, bol konkurz neodvratný. Po konkurze veľkú časť činnosti prevzal rad novozaložených podnikov, medzi nimi odporkyne v konaní o kasačnom opravnom prostriedku (spoločnosti Heiploeg Seafood International BV a Heitrans International BV, ďalej len „nový Heiploeg“). Značná časť zamestnancov bola prijatá späť do zamestnania, avšak za nevýhodnejších pracovných podmienok.
- 2 Prevod podnikov skupiny Heiploeg bol pripravený v takzvanom pre-packu. V tomto prípade ide o postup, ktorý nie je upravený v právnych ani správnych predpisoch, uskutočňuje sa pred vyhlásením konkurzu na majetok dlžníka a prostredníctvom rokovaní s prípadnými kupujúcimi sa ním pripravuje predaj podniku, ktorý má byť vyhlásený za platobne neschopný. Pre-pack sa od iných predajných transakcií pripravovaných vo fáze pred vyhlásením konkurzu odlišuje v tom, že v prípade pre-packu súd ustanoví „povereného konkurzného správcu“ a „povereného konkurzného sudcu“. Ich právne postavenie nie je upravené zákonom, a preto nemajú žiadne právne právomoci. Je však zámerom, aby v prípade konkurzu, ktorý neskôr vyhlási súd, prevzali úlohy konkurzného správcu a konkurzného sudcu. V skutočnosti svoje úlohy vykonávajú už vopred, takže prevod podniku sa po konkurze môže uskutočniť veľmi rýchlo, obchodné činnosti je pozastavená čo možno najkratšiu dobu, a tým je zaručený najvyšší možný výnos. Okrem toho je v tomto prípade väčšia pravdepodobnosť, že časť zamestnancov môže byť prijatá späť do zamestnania.
- 3 Podľa judikatúry Hoge Raad sa poverený konkurzný správca – rovnako ako neskôr konkurzný správca – musí riadiť záujmami spoločenstva všetkých veriteľov a dbať pri tom aj na záujmy spoločnosti, medzi nimi aj na dôležitosť zamestnanosti. Poverený konkurzný sudca na túto činnosť dohliada rovnakým spôsobom ako to musí robiť po tom, ako bude formálne vymenovaný. Po konkurze sú konkurzný správca a konkurzný sudca podľa zákona v plnej miere povinní skúmať, či prevod pripravený pred vyhlásením konkurzu je v záujme spoločenstva všetkých veriteľov. Ak to tak podľa ich názoru nie je, musia

rozhodnúť, že tento prevod sa nemôže uskutočniť. Okrem toho sú oprávnení kedykoľvek rozhodnúť, že prevod pripravený pred vyhlásením konkurzu sa neuskutoční z iných dôvodov, napríklad z dôvodu jeho dôsledkov na pracovné miesta.

- 4 Starý Heiplog už od okamihu uloženia pokuty skúmal, či by mohol mať úspech pre-pack. Najskôr boli strany vyzvané, aby predložili ponuku, na čo sa s jedným z troch uchádzačov začali ďalšie rokovania. Až potom – 16. januára 2014 – Rechtbank Noord-Nederland (súd Noord-Nederland, Holandsko) ustanovil povereného konkurzného správcu a povereného konkurzného sudcu, aby pripravili prevod podniku. Dňa 24. januára 2014 boli odporkyne v konaní o kasačnom opravnom prostriedku spolu s ich rokovacími partnermi zapísané do obchodného registra ako konatelia. Dňa 28. januára 2014 nasledoval konkurz, ktorý trval iba pol dňa. Uprostred nasledujúcej noci bola podpísaná zmluva, ktorou bol realizovaný prevod starých podnikov a odporkyne v konaní o kasačnom opravnom prostriedku mohli v činnosti pokračovať takmer bez prerušenia.

Podstatné argumenty účastníkov konania vo veci samej

- 5 Navrhovateľka v konaní o kasačnom opravnom prostriedku napáda konštatovanie Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden (Súdny dvor v Arnhem-Leeuwarden, Holandsko), že starý Heiploeg na základe vnútroštátneho právneho predpisu, ktorým sa preberá článok 5 ods. 1 smernice 2001/23, nebol viazaný pracovnými podmienkami platiacimi pre jeho zamestnancov pred prevodom. Posledne uvedené ustanovenie možno uplatniť len v prípade, ak po prvé prebieha konkurzné konanie, po druhé „konanie ustanovené v súvislosti s likvidáciou majetku prevádzateľa“ a po tretie o konanie, „ktoré je pod dozorom príslušného verejného orgánu“. Oba posledné predpoklady v prípade pre-packu nie sú naplnené, pretože ten prebieha bez formálne ustanoveného konkurzného správcu a podnik následne *de facto* pokračuje v činnosti. Toto Súdny dvor už potvrdil v rozsudku z 22. júna 2017, Federatie Nederlandse Vakvereniging a i. (C-126/16, EU:C:2017:489).

Zhrnutie odôvodnenia návrhu na začatie prejediciálneho konania

- 6 Prvý predpoklad podľa článku 5 ods. 1 smernice 2001/23 nie je v prejednávanej veci sporný. Účastníci konania sa zhodujú v tom, že voči starému Heiploegu bolo začaté konkurzné konanie. Okrem toho Gerechtshof už rozhodol, že konkurz bol neodvratný, čo je v konaní o kasačnom opravnom prostriedku konštatované ako skutočnosť.
- 7 O predpoklade podľa článku 5 ods. 1 smernice 2001/23, že musí ísť o konanie ustanovené v súvislosti s likvidáciou majetku, vnútroštátny súd konštatuje, že pre-pack bol v prejednávanej veci určený na to, aby sa ním dosiahol čo najvyšší výnos pre spoločenstvo všetkých veriteľov. Poverení konkurzní správcovia skúmali, či sa to dá najlepšie realizovať tak, že starý Heiploeg nebude rozpredaný

po častiach, ale sa zariadi jeho prevod v jednom jedinom podniku, ktorého kontinuita bude zaručená. Skúmali pri tom aj to, koľko pracovných miest by mohlo byť zachovaných. Pre tento prevod mala zásadný význam činnosť poverených konkurzných správcov, pretože vďaka tomu bola činnosť podniku prerušená na nie viac ako jeden deň. To zvýšilo výnos.

- 8 O predpoklade, že likvidácia sa musí uskutočniť pod dozorom príslušného verejného orgánu, vnútroštátny súd konštatuje, že poverení konkurzní správcovia a poverený konkurzný sudca, ako to zdôraznil aj súd, ktorý ich ustanovil, sa musia riadiť záujmami spoločenstva všetkých veriteľov. Výsledky kontroly musia byť zhrnuté vo verejných správach. Ak by sa ukázalo, že sa konalo v rozpore s týmto cieľom, konkurzný súd by mohol rozhodnúť, že vymenuje iných konkurzných správcov a iného konkurzného sudcu. Zo skutočnosti, že sa tak nestalo, vyplýva, že záujmy spoločenstva všetkých veriteľov mali prednosť.
- 9 Okrem toho prevod starého Heiploegu síce bol pripravený počas pre-packu, avšak v čase vyhlásenia konkurzu rokovania ešte neboli ukončené. To sa stalo až v nasledujúcu noc. Pre konkurzných správcov a konkurzného sudcu, ktorí boli medzičasom formálne vymenovaní, tak v tomto čase platila právna povinnosť riadiť sa záujmami spoločenstva všetkých veriteľov, a mohli tak rozhodnúť, že prevod neumožnia uskutočniť. Vzhľadom na priebeh udalostí pri pre-packu vo fáze pred vyhlásením konkurzu tak nebol dozor zo strany príslušného verejného orgánu v prejednávanej veci iba *pro forma*, zbavený materiálneho obsahu.
- 10 Vnútroštátny súd zdôrazňuje, že Súdny dvor sa v bode 50 rozsudku vo veci Federatie Nederlandse Vakvereniging a i. vyjadril „s výhradou overenia vnútroštátnym súdom“. Z toho vnútroštátny súd odvodzuje, že vo veci, ktorú prejednáva, musí skúmať, či ide o taký pre-pack, aký je predmetom rozsudku vo veci Federatie Nederlandse Vakvereniging a i. alebo ide o pre-pack iného druhu, na ktorý sa tento rozsudok nevzťahuje. Okrem toho v právnej veci, v ktorej bol vydaný rozsudok Federatie Nederlandse Vakvereniging, neboli Súdnemu dvoru v plnom rozsahu predložené výklady o holandskom konkurznom práve a o ciele a podobe pre-packu vo všeobecnosti, ktoré sú obsiahnuté v jeho prejudiciálnom rozhodnutí, takže Súdny dvor nemohol tieto výklady zahrnúť do procesu svojho rozhodovania vo veci. Pre otázku, či sa má uplatniť už citovaný rozsudok Federatie Nederlandse Vakvereniging a i., má ďalej význam i skutočnosť, že v prejednávanej veci rokovania týkajúce sa prevodu starého podniku neprebiehali s prepojeným podnikom. Avšak v právnej veci, v ktorej bol vydaný už citovaný rozsudok Federatie Nederlandse Vakvereniging a i., to tak bolo. Z týchto dôvodov je možné mať rozumné pochybnosti o tom, či skúmanie, ktoré Súdny dvor vykonal v rozsudku Federatie Nederlandse Vakvereniging a i., platí aj pre prípad, ako je tento.